

การวิเคราะห์สาเหตุและพฤติกรรมการกระทำผิดของผู้ต้องขังโดยใช้ศิลปะภาพเขียน
กรณีศึกษาเรือนจำพิเศษพัทยา

จรัสศรี รูปจำดี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารงานยุทธิธรรมและสังคม
คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
มิถุนายน 2552
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ จรัสศรี รูปขาดี ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารงานยุทธิธรรมและสังคม ของมหาวิทยาลัย
บูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่เรือตรี ดร. เอกวิทย์ มณีธร)

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(ดร. อายุตม์ สินธพัฒนา)

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชัยยนต์ ประดิษฐศิลป์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (พิเศษ) พันตำรวจเอก ดร. ปกรณ์ มณีปกรณ์)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่เรือตรี ดร. เอกวิทย์ มณีธร)

กรรมการ

(ดร. อายุตม์ สินธพัฒนา)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชัยยนต์ ประดิษฐศิลป์)

กรรมการ

(ศาสตราจารย์สุชาติ เถาทอง)

คณะกรรมการรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตร รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารงานยุทธิธรรมและสังคม ของมหาวิทยาลัย
บูรพา

คณบดีคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สัมฤทธิ์ ยศสมศักดิ์)

วันที่ ๓๐ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๒

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์ ระดับบัณฑิตศึกษา^๑
จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

ประจำภาคปลาย ปีการศึกษา ๒๕๕๑

ประกาศคุณปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจากคณะกรรมการคุณคุณ
วิทยานิพนธ์ คือ ว่าที่เรือครุผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เอกวิทย์ มณีธร อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
ดร. อายุตม์ ศินธพพันธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชัยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม รองศาสตราจารย์ กรณ พันธุ์ภาร อาจารย์คณศิลปศาสตร์ ที่กรุณาให้
คำปรึกษาแนะนำแนวทางทางหลักศิลปะที่ถูกต้อง และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มนตรี แย้มกสิกร
และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เรวัต แสงสุริยวงศ์ ซึ่งเป็นอาจารย์ผู้เป็นผู้เชี่ยวชาญในด้านสังคมเข้ามา
เป็นผู้ช่วยตรวจสอบความเที่ยงตรงทางสังคม ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความละเอียด
ถี่ถ้วนและเอาใจใส่ด้วยคี semenoma ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็น
อย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ อาจารย์กอบลาก ตันสกุล ผู้ซึ่งเป็นอาจารย์ประจำภาควิชาภาษาตะวันตก
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ที่กรุณาให้ความรู้ ให้คำปรึกษา ตรวจแก้ไขและวิจารณ์ผลงาน
ทำให้งานในส่วนเป็นบทคัดย่อภาษาอังกฤษให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้
ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบรวมทั้งให้คำแนะนำแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีคุณภาพ
นอกเหนือจากนี้ ยังได้รับความอนุเคราะห์จาก ผู้บัญชาการเรือนจำพิเศษพัทยา ที่ให้ความร่วมมือเป็น
อย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่จินดา พุทธพงษ์วิไล ที่ให้กำลังใจและสนับสนุนผู้วิจัย
เสมอมา

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณคุณตัญญกตเวทีและบุพการี
นูรพาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้มีการศึกษาและ
ประสบความสำเร็จมาจนตราบเท่าทุกวันนี้

จรัสศรี รูปจำtic

50920193: สาขาวิชา: การบริหารงานยุติธรรมและสังคม; ร.ม. (บริหารงานยุติธรรมและสังคม)

คำสำคัญ: การวิเคราะห์สาเหตุ/ พฤติกรรมการกระทำผิด/ ผู้ต้องขัง/ ศิลปะภาพเขียน/ เรื่องจริง

จารัสศรี รูปจำดี: การวิเคราะห์สาเหตุและพฤติกรรมการกระทำผิดของผู้ต้องขังโดยใช้

ศิลปะภาพเขียน: กรณีศึกษาเรื่องจำพิเศษพัทยา (THE ANALYSIS OF INMATES' MOTIVE

AND BEHAVIORS IN BREAKING LAW THROUGH THEIR PAINTINGS: A CASE STUDY

IN PATTAYA REMAND PRISON) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: เอกวิทย์ มนตรี, ร.ค.,

ชัยยันต์ ประดิษฐ์ศิลป์, ร.ค. อัญญา ตินธพันธุ์, ปร.ค., 142 หน้า. ปี พ.ศ. 2552.

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการวิเคราะห์สาเหตุและพฤติกรรมการกระทำผิดซึ่งเป็นการศึกษาสาเหตุของการกระทำความผิดโดยวิเคราะห์ผ่านศิลปะภาพเขียนวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ใช้การเก็บข้อมูลโดยวิธีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้ต้องขังจากข้อมูลแบบสัมภาษณ์และวิเคราะห์ผ่านงานศิลปะภาพเขียนของผู้ต้องขังด้วยการสัมภาษณ์เจาะลึก

ผลการศึกษาพบว่าภาพวาดและการตีความทางสัญลักษณ์ของผู้ต้องขังในการใช้ทฤษฎีสามารถอธิบายเรื่องความรู้สึกและอารมณ์ ของผู้ต้องขังได้ การแสดงออกโดยใช้สีที่ชอบสามารถสะท้อนถึงความปราณายภายใน พฤติกรรมและแนวคิดจากโครงสร้างขององค์ประกอบภาพ การเข้าถึงความงาม อารมณ์จากสีที่ชอบ สามารถวิเคราะห์จากสีที่ผู้ต้องขังใช้ในภาพได้

ผู้วิจัยพบว่าสาเหตุและพฤติกรรมการทำผิดของผู้ต้องขังมาจากภูมิหลังของครอบครัวของผู้ต้องขังมีส่วนเกี่ยวข้องในการสร้างพฤติกรรมอันเป็นสาเหตุของการประกอบอาชญากรรม อิกทั้งองค์ประกอบของครอบครัวของผู้ต้องขังเป็นสาเหตุและเป็นปัจจัยสำคัญที่สามารถสร้างปมเด่นและปมด้อย สาเหตุทั้งความอยากมีอย่างได้เป็นอิกหนึ่งสาเหตุแล้วเชื่อมโยงกันไปสู่สาเหตุและพฤติกรรมในการกระทำความผิดในคดีอาญา 5 กลุ่ม

ผลจากการศึกษาผู้วิจัยพบว่าการศึกษาเพื่อหาสาเหตุและพฤติกรรมการกระทำความผิดของผู้ต้องขังนั้นสามารถหาแนวทางป้องกันและแก้ไขได้ โดยใช้ทฤษฎีทางศิลปะ การนำเสนอทางแห่งสุนทรียศาสตร์ในแขนงต่างๆเข้าไปบริหารเพื่อการควบคุมผู้ต้องขังแบบบูรณาการ การใช้สุนทรียศาสตร์เพื่อเยียวยาให้ผู้ต้องขังกลับคืนเป็นคนดีสู่สังคมในการฝึกอาชีพ งานราชทัณฑ์ สามารถนำหลักการทำงานศิลปะไปใช้เพื่อจำแนกผู้ต้องขังในการจัดการควบคุมผู้ต้องขังและพัฒนาคนตามนโยบายตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 10 ได้

50920193: MAJOR: JUSTICE AND ADMINISTRATION; PH.M. (JUSTICE AND SOCIAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: THE ANALYSIS OF MOTIVE AND BEHAVIOR IN BREAKING LAW OF INMATES

JARASSRI ROOPKUMDEE: THE ANALYSIS OF INMATES' MOTIVE AND BEHAVIORS IN BREAKING LAW THROUGH THEIR PAINTINGS: A CASE STUDY IN PATTAYA REMAND PRISON. ADVISORY COMMITTEE: EKAVIT MANEETORN, Ph. D., AYUT SOTAPAN, Ph.D., CHAIYON PRADITSIN, Ph. D., 142 P. 2009.

The objective of this study is to analyze the motive and the behavior of crime commission, which is a study to find the motive of crime through the art of paintings. The collecting of data will be relied on qualitative sampling, through interview, and through the painting works of inmates, as well as through group talks.

The study found that: The majority of inmates can use the theory of colors to explain their feelings and emotions of the inmates. The favorite colors can reflect the inner desire. The relevance, relations and the need for emotional response from the favorite colors can be seen through the colors used in the painting which is visible in the sight, the motive and background of the behavior of the painters.

The factor of the relation between the family backgrounds of the inmates is the same thing as the creation of environment, motive and inter-behavior which are important factors, which can create distress, and can create a factor of family problem which is the cause of the crime commission and deviating behavior.

From the study of motive and behavior of crime commission of the inmates, the researcher can find preventive measure and solutions. It can be analyzed that artistic theory and the use of aesthetics in various fields to assist the inmates to return to the society or to professional training. In the police investigation, before bringing the inmates to undergo the sentence in the prison, the police can find the fact in the case where inmates can not give oral statement by reducing the tension by painting or by written statements. Or can even prevent the clash between inmates and police on performance of negotiation in order to reduce the problem of violating the human rights of the inmates.

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย	หน้า
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๑
สารบัญ	๒
สารบัญภาพ	๓
บทที่	๔
1 บทนำ	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๒
สมมติฐานในการวิจัย	๒
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	๓
ขอบเขตของการวิจัย	๓
ข้อจำกัดในการวิจัย	๔
นิยามศัพท์เฉพาะ	๔
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๕
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการตีความภาพเขียน	๕
ทฤษฎีเกี่ยวกับอาชญากรรม	๒๑
แนวคิดเกี่ยวกับหลักทัณฑ์วิทยา	๒๕
แนวคิดและทฤษฎีในงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๓๖
3 วิธีดำเนินการวิจัย	๓๘
การสำรวจข้อมูลเบื้องต้น	๓๘
การศึกษาเชิงคุณภาพ	๓๙
4 ผลการวิจัย	๔๐
ผลการวิเคราะห์	๔๐
ภาพในกลุ่มคดีอุจจาระและสะเทือนขวัญ	๔๑
ภาพในกลุ่มคดีเพศ	๔๘
ภาพในกลุ่มคดีทรัพย์	๕๕
ภาพในกลุ่มคดีอื่น ๆ	๗๗

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่	
ภาพในกลุ่มคดีที่รัฐเป็นผู้เสียหาย	84
๕ สรุปและอภิปรายผล	106
สรุปผล	106
อภิปรายผล	114
ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	116
ข้อเสนอแนะแนวทางสำหรับการทำวิชัยครั้งต่อไป	118
บรรณานุกรม	120
ภาคผนวก	123
ภาคผนวก ก	124
ภาคผนวก ข	128
ภาคผนวก ค	131
ภาคผนวก ง	138
ภาคผนวก จ	140
ประวัติย่อของผู้วิจัย	142

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2-1 เฟหู (Fehu) ผุ่งสัตว์ หรือความอุดมสมบูรณ์	9
2-2 อูรูซ (Uruz) วัวควายป่า	9
2-3 ธูรีสัศ (Thurisaz) หนามหรือยักษ์	10
2-4 อันสุซ (Ansuz) เทพเจ้า	10
2-5 ไรโต (Raidho)	11
2-6 คาวนัน (Kaunana) กระโจมไฟหรือคนเพลิง	11
2-7 เกโบ (Gebo) ของขวัญ	11
2-8 วุน โย (Wunjo) ความสุข	12
2-9 ฮอกลา (Hagla) ลูกเห็บ หรือความโกรธแค้นของธรรมชาติ	12
2-10 นาวดิซ (Naudiz) ภาวะความจำเป็น	12
2-11 ไอสัศ (Eisaz) น้ำแข็ง	13
2-12 เยรัน (Jeran) ระยะเวลาครบรอบ 1 ปี หรือครบรอบผลผลิตที่สามารถเก็บเกี่ยวผลได้	13
2-13 เอวัซ (Iwaz) ต้นไม้ชนิดหนึ่งเรียกว่า บัว	14
2-14 เพร์โซ (Pertho) ช่องคลอด	14
2-15 อัลกิซ (Algiz) การบักป้องคุ้มครอง	15
2-16 โซเวโล (Sowelo) ดวงอาทิตย์	15
2-17 ไทวัซ (Teiwaz) ทิวาร์ เทพแห่งท้องฟ้า	15
2-18 เปอร์คานา (Berkana) เปิร์ชตา เทวแห่งต้นเปิร์ช	16
2-19 เอสวัซ (Ehwaz) ม้า	16
2-20 มันนัซ (Mannaz) มนุษย์	17
2-21 ลาวัคซ (Laukaz) น้ำ	17
2-22 อิงวัซ (Ingwaz) อิงก์ เทพเจ้าแห่งผืนดิน	17
2-23 ดาวัซ เวลากลางวันหรือรุ่งอรุณแห่งวันใหม่	18
2-24 ไอชาลา ทรัพย์สินมรดกของบรรพบุรุษ	18
4-1 คดีอุจจาระและสะเทือนหวัณข้อมูลปฏิบัติการภาพเขียน “ความรู้สึกที่เข้ามาเมืองพัทยาในครั้งแรก” 2551001 ผู้ต้องขังคดีพยาภานม่า	41

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
4-2 กลุ่มคดีอุจฉกรรจ์และสะเทือนขวัญข้อมูลปฎิบัติการภาพเขียน “ความรู้สึกที่เข้ามาเมืองพัทยาในครั้งแรก” 2551002 ผู้ต้องขังคดีลักพาเรียกค่าไถ่.....	44
4-3 กลุ่มคดีเพศข้อมูลปฎิบัติการภาพเขียน “ความรู้สึกที่เข้ามาเมืองพัทยาในครั้งแรก” ผู้ต้องขังรหัส 2551003 คดีข่มขืน.....	48
4-4 กลุ่มคดีเพศข้อมูลเชิงปฎิบัติการภาพเขียน “ความรู้สึกที่เข้ามาเมืองพัทยาในครั้งแรก” คดีเพศ รหัส 2551004.....	52
4-5 กลุ่มคดีทรัพย์ข้อมูลเชิงปฎิบัติการภาพเขียน “ความรู้สึกที่เข้ามาเมืองพัทยาในครั้งแรก” คดีลักทรัพย์ รหัส 2551005	55
4-6 กลุ่มคดีทรัพย์ข้อมูลเชิงปฎิบัติการ “ความรู้สึกที่เข้ามาเมืองพัทยาครั้งแรก” 2551006 คดีลักทรัพย์.....	59
4-7 กลุ่มคดีทรัพย์ข้อมูลปฎิบัติการภาพเขียน “ความรู้สึกในการเข้ามาเมืองพัทยาครั้งแรก” คดีลักทรัพย์ รหัส 2551007	62
4-8 กลุ่มคดีทรัพย์ข้อมูลเชิงปฎิบัติการภาพเขียน “ความรู้สึกในการเข้ามาเมืองพัทยา ครั้งแรก” คดีลักทรัพย์ รหัส 2551008	65
4-9 กลุ่มคดีทรัพย์ข้อมูลเชิงปฎิบัติการภาพเขียน “ความรู้สึกในการเข้ามาเมืองพัทยา ครั้งแรก” คดีลักทรัพย์ รหัส 2551009	68
4-10 กลุ่มคดีทรัพย์ข้อมูลเชิงปฎิบัติการภาพเขียน “ความรู้สึกในการเข้ามาเมืองพัทยา ครั้งแรก” คดีลักทรัพย์ รหัส 2551010	71
4-11 กลุ่มคดีทรัพย์ข้อมูลเชิงปฎิบัติการภาพเขียน “ความรู้สึกในการเข้ามาเมืองพัทยา ครั้งแรก” คดีลักทรัพย์ รหัส 2551011	74
4-12 กลุ่มคดีที่น่าสนใจข้อมูลเชิงปฎิบัติการภาพเขียน “ความรู้สึกในการเข้ามาเมืองพัทยา ครั้งแรก” คดียกยอกทรัพย์ รหัส 2551012	77
4-13 4-13 กลุ่มคดีที่น่าสนใจข้อมูลเชิงปฎิบัติการภาพเขียน “ความรู้สึกในการเข้ามาเมือง พัทยาครั้งแรก” คดีจีกรรม รหัส 2551013	79
4-14 กลุ่มคดีที่น่าสนใจข้อมูลเชิงปฎิบัติการภาพเขียน “ความรู้สึกในการเข้ามาเมืองพัทยา ครั้งแรก” รหัส 2551014 คดีที่น่าสนใจ	82

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
4-15 กลุ่มคดีที่รู้เป็นผู้เสียหายข้อมูลเชิงปฎิบัติการภาพเขียน “ความรู้สึกในการเข้ามาเมืองพัทยาครั้งแรก” คดีอาแพดคิด รหัส 2551015	84
4-16 กลุ่มคดีที่รู้เป็นผู้เสียหายข้อมูลเชิงปฎิบัติการภาพเขียน “ความรู้สึกในการเข้ามาเมืองพัทยาครั้งแรก” คดีจำหน่ายยาแพดคิด รหัส 2551016	88
4-17 กลุ่มคดีที่รู้เป็นผู้เสียหายข้อมูลเชิงปฎิบัติการภาพเขียน “ความรู้สึกในการเข้ามาเมืองพัทยาครั้งแรก” คดีอาแพดคิด รหัส 2551017	91
4-18 กลุ่มคดีที่รู้เป็นผู้เสียหายข้อมูลเชิงปฎิบัติการภาพเขียน “ความรู้สึกในการเข้ามาเมืองพัทยาครั้งแรก” คดีอาแพดคิด รหัส 2551018	94
4-19 กลุ่มคดีที่รู้เป็นผู้เสียหายข้อมูลเชิงปฎิบัติการภาพเขียน “ความรู้สึกในการเข้ามาเมืองพัทยาครั้งแรก” คดีจำหน่ายยาแพดคิด รหัส 2551019	97
4-20 กลุ่มคดีที่รู้เป็นผู้เสียหายข้อมูลเชิงปฎิบัติการภาพเขียน “ความรู้สึกในการเข้ามาเมืองพัทยาครั้งแรก” คดีอาแพดคิด รหัส 2551020	100
4-21 กลุ่มคดีที่รู้เป็นผู้เสียหายข้อมูลเชิงปฎิบัติการภาพเขียน “ความรู้สึกในการเข้ามาเมืองพัทยาครั้งแรก” คดีอาแพดคิด รหัส 2551021	103